

שיעור 130**חיוב הדלקת נרות שבת ויו"ט למי שאינו בביתו**

- 1) Wife home, husband in Israel; wife home in Israel, husband in NYC; or both not home in different places 2) Husband home, wife in hospital 3) Married children by parents 4) Parents in hotel, children home 5) Shabbos in motel 6) Sleeping in one house, eating elsewhere 7) Students in Yeshiva or camp

I. כללים הנוגעים לענין נר שבת - יש ג' צדדים לחייבו בנר שבת

- (א) **חיוב הבית** - עיין בסימן רס"ג - ז אורח דאין מדליקין עליו בתוך ביתו ואין סומך על שלחן בעל הבית צריך להשתתף בפרוטה (שו"ע הרב רס"ג - ט, ט"ו וקצות השלחן ט"ד - כ"ד) ועיין בסעיף ו' דאם אשתו מדלקת עליו בתוך ביתו נפטר בכרכת אשתו (מ"ז ס"ק כ"ח) ואם סמך על שלחן בעל הבית דינו כבני ביתו ואין צריך שיתוף ואין צריך להדליק (מ"ז ס"ק ל"ג) ולכן יש ג' סוגים (ז) אנשי ביתו (אין צריך להדליק) (ז) אורח שאין סומך על בעל הבית אבל אוכל עמו (שיתוף - אם אין מדליקין עליו) (ז) ב' או ג' בעלים שאוכלים יחד כל אחד משלו ואין בעל המלון עמם ודינו כיריד שהובא במ"ב (ס"ג ס"ק ל' - וסעיף ח' שם)
- (ב) **חיוב סעודת שבת** - עיין רש"י (שבת כ"ה: ד"ה "חוצה") נר שבת משום כבוד שבת הוא שאין סעודה חשובה אלא במקום אור וא"כ צריך להיות קידוש לאור הנר (רע"ג - ז) וכן סעודת שבת
- (ג) **חיוב עונג שבת** - עיין תוספות (שם ד"ה "חוצה") וברמב"ם (ה - ה) דהדלקת נרות בכלל עונג שבת (והרמב"ם עצמו בפרק ל - ה חשב הדלקת הנר מכבוד שבת) וא"כ אין צריך קידוש להיות לאור הנר (ערוך השלחן רס"ג - ס"ק י')

- II. לכן אשה המדליקה נרות שבת בחדר אוכל מוציאה בהדלקתה גם את בני הבית שאינם נמצאים בבית בשבת זו (ז' א' ז) אם בני הבית האלה שאינם נמצאים בבית האוכלים בשלחן שמדליקים בו נרות (ז' א' ז) וגם יש אור בחדר שבו הם לנים (ז' א' ז) ואפילו אם האור בא לחדרם רק מן הפרוזדור או מן הרחוב הרי פטורים מהדלקת נרות. ואם אין מדליקים עליו בביתו הרי הוא חייב מצד הדין להשתתף אם אין סומך על שלחנו. ואם יש לו חדר מיוחד חייב להדליק שם בכרכה אם אין שם אור (שו"ע רס"ג - ו - ז) ואם האורח סומך על שלחן בעל הבית דינו כאחד מבני הבית ואין צריך הדלקת אשתו ופטור מנר שבת אם יש אור בחדרו ואם לאו צריך להדליק בכרכה. ועיין בשש"כ (חלק ז' - פרק מ"ה - ג)**

III. ציורים

- (א) **אשה נשואה המאושפזת בבית חולים או יולדת הנמצאת בבית הבראה וכדומה מכיון שבעליהן מדליקים נרות שבת בכרכה בביתם הרי נפטרו מחובת הדלקת נרות (ז' א' ז) אם אמנם יש אורה בחדרן (ז' א' ז) ואחד מדליק נרות לכולן (ז' א' ז) ומכל מקום המנהג הוא שכל אשה נשואה מדליקה במקום אכילתה ומברכת. ועיין באשל אברהם (רס"ג - ח) דכבר קבעו חובה על עצמן שלא תהיה שום אשה שנישאת לאיש בלי הדלקת שני נרות ופשיטא דשייך בזה אשר קדשנו במצותיו. ובפרט אם האשה תכוון שלא לצאת בהדלקת נרות של בעלה בביתו עיין (תרע"ז - ג) ברמ"א ובמ"ב (ס"ק ט"ז) עיין בשש"כ (חלק ז' - פרק מ"ה - ו) ועיין עוד בקצות השלחן (ט"ד - ס"ק כ"ד) דמכיון שאוכלות כולם מבעל הבית אחד אי אפשר שכולן תדלקנה בכרכה אלא אשה אחת תדליק ותוציא את חברותיה ואינו דומה להא דסימן (רס"ג - ח) דשאני התם כשכל אחד משלו אוכל ויש היתר של תוסיף אור**
- (ב) **הסועד עם בני ביתו בליל שבת אצל אביו וחוזר לביתו לישן יש עליו חובת הדלקה בביתו ודינו כאורח שיש לו חדר מיוחד ומדינא צריך להדליק שם בכרכה והכי עדיף טפי**

ויעשו נרות ארוכים שידלקו עד שיחזרו לבתיהם (סעיף ט') מיהו אם אינם הולכים מביתם מיד אחר הדלקת הנר ונשארו שם עד שעה שמתחיל להחשיך ליכא איסורא אם כיבו קודם שיחזירו (מ"ז ס"ק מ"ח) וגם כשאין חוזרים לביתם בגמר הסעודה ויש להם חדר שינה בבית ההורים טוב שתדליק בחדר השינה. אמנם ודאי שאם קיים חשש כל שהו של דליקה בהשארת נרות דולקים מוטב שתדליק בחדר האוכל. עיין בספר חובת הדר (דף ט"ז) ושו"ת משנה הלכות (ה - מ"ח) וכן כתבו בשם הגר"מ פיינשטיין

ג) לענין הדלקת הנרות במלון או במקום שאין בו צורך כלל לנרות

1. "Regrettably, hotels often request that the women light candles on a table too distant to provide illumination to any of the diners, or light in a small room other than the main dining room. Since these candles neither illuminate the Shabbos table nor any other darkened room, the ברכה is considered "לבטלה" (see "Radiance of Shabbos" page 13 - quoted from רב משה פיינשטיין)

ועיין בשש"כ (הערה מ"ד) דאם רק בחדר הסמוך לחדר האוכל לאו שפיר עבדי

2. עיין בספר "Radiance of Shabbos" שכתב בשם רב משה שאם מדליק נר חשמל למצות נר שבת אינו יכול לברך על הדלקה זו אבל יש חולקין (דף ט"ט) ועיין בספר חשמל בהלכה (דף ט"ג)

3. ועוד כתב שם בשם רב משה והגר"י קמנצקי שנהגו לכבות הנרות חשמל וחזרו והדליקו אותם לשם נר שבת ואח"כ הדליקו נרות שבת שלנו ומברך על שניהם ביחד משום חשש ברכה לבטלה שנרות שלנו אין מוסיפים אור אם נרות החשמל דלקו. ועיין בשש"כ (ס"ט) שתברך קודם שחזר והדליק את החשמל

4. ועיין בשש"כ (חלק ז' - מ"ג - הערה קט"ח) בשם הגרש"ז אויערבך דצ"ע בנרות של שמן אשר בזמננו לא נהוג כלל להדליקם לכבוד או להרבות באור על ידם וליהנות מריבוי האור א"כ כשיש כבר אור חזק ובהיר הרי ליכא כלל שום שמחה יתירה מזה וא"כ איך אפשר לברך על זה ועיין שם שכתב טעמים להתירא ועדיין צ"ע ושמעתי דנשי רב משה פיינשטיין ורב דוד Steinwurtzl ורב שלמה זלמן ברוין הדליקו נר שעה לשבת ועביד כמר עביד ועביד כמר עביד. ובסידור האריז"ל הובא להדליק לפחות שני נרות של שמן

ד) בחורים הגרים בישיבה הרי מכיון שזהו מקום מגוריהם הקבוע דינם כמשפחה אחת גדולה אם יש שם אחראי מטעם המוסד ידליק במקום אכילה בברכה ואם לאו ידליק אחד מהם נרות בחדר האוכל וכולם יוצאים ידי חובה ולא די בהדלקת נרות במקום אחד כי לא כל האוכלים יוכלו לראות אותם ועיין בשש"כ (הערה ל"ו) בשם הגרש"ז אויערבך דאם מדליקים חשמל בחדר האוכל ומתכוונים בברכת הנרות שגם מאור החשמל הוא לכבוד שבת שפיר דמי אפילו מדליק רק שני נרות בצד אחד השולחנות

ה) בחור הגר בישיבה והם מוזמנים בליל שבת לסעוד אצל מכירים וחוזרים לישון בחדר שבישיבה דינו כבני ביתו שיש לו חדר מיוחד והוא הדין אם נוסעים לביקור בישיבה אחרת או נוסעים לשבת לבית ההורים דינם כדין בני ביתו וה"ה היוצאים למחנה קיץ עיין בשש"כ (ש"ס דף ט"ג)

ו) אחים ואחיות לא נשואים האוכלים בבית הוריהם כאשר הללו שובתים מחוץ לבית הרי חשוב משפחה אחת כיון שאוכלים מקדירה ומעיסה אחת ואחד מדליק לכולם עיין בשש"כ (ש"ס דף ט')

ז) אנשים אחדים ששובתים יחדיו במלון וכל אחד אוכל משלו צריך לקיים את מצות הדלקת נרות שבת במשותף דהיינו שכל אחד ישתתף בהוצאה עבור השמן וידליק אחד מהם בברכה ואם יש להם חדר מיוחד ואין שם אור יכול כל אחד להדליק שם בברכה ואם נשותיהם עמם כולן דולקין כמנהג ישראל

ח) בן ארץ ישראל שהלך לחוץ לארץ והדליקה עליו אשתו נר שבת בא"י צ"ע אם יכול לצאת בהדלקה זו משום דבזמן הדלקת הנרות אין שבת בחוץ לארץ ולי נראה דאינו יצא והגאון רב מרדכי מרקס סבר שהוא יכול לצאת בהדלקה זו דחיוב הבית מקוים בהדלקתה